

Stilte als hét handelsmerk

Reflectie op voeding hoort bij het kloosterleven, vertelt broeder Mozes (links) in de glossy Stilleven. Kok Niels (rechts) zet in op streekproducten. | beeld Peter Boer

02 februari 2016, 03:00

Gerard ter Horst

Monniken van abdij Koningshoeven presenteerden maandag de eerste kloosterglossy ter wereld. 'Met zo'n groot kloostercomplex houden we in deze maatschappij de vraag naar God levend.'

► Berkel-Enschot

Stilte is iets wat je anno 2016 moet bewaken en afschermen, vertelt abt Bernardus Peeters enthousiast. Via het creëren van uiterlijke stilte kom je innerlijk tot rust. Hij leidt de trappistenabdij Onze Lieve Vrouw van Koningshoeven in het Brabantse Berkel-Enschot, waar maandag een heuse 'kloosterglossy' werd gelanceerd: Stilleven. Tot nu stond de abdij vooral bekend om het brouwen van speciale kloosterbieren zoals La Trappe.

Wie staat er eigenlijk op de omslag van de glossy?

Peeters: 'Dat is onze broeder Christian, een van de oudste broeders in de gemeenschap, 84 jaar oud. We vonden dat deze foto de juiste uitstraling aan de glossy gaf: een vriendelijk gezicht, een open blik. Het is een knipoog naar de glamour en glitter van andere glossy's. We hebben bewust niet de jongste en meest frisse broeder uit onze gemeenschap gezocht, maar een oudere, bij wie het leven er toch van afstraalt.'

De glossy heet Stilleven. Lukt het de monniken van Koningshoeven dagelijks in stilte te leven?

'Ik hoop van wel, ik denk dat het een van de redenen is waarom onze plek zo'n aantrekkingskracht uitoefent. Je moet er tegenwoordig echt wat voor doen om stil te kunnen leven, de stilte moet je bewaken en afschermen. Het betekent dat we met elkaar afspreken dat we op bepaalde plaatsen in de abdij en op bepaalde tijden stil zijn. Dan spreken we niet met elkaar. Die stilte is trouwens niet alleen uiterlijk, je moet haar ook innerlijk beleven. Midden in een drukke stad met veel verkeerslawaaï kan ik innerlijk heel stil zijn. Want stilte is niet alleen de afwezigheid van lawaaï, het is ook innerlijke rust, het in jezelf gefocust zijn op God. Dat speelt zich vooral af in het hart van de mens. Maar uiterlijke stilte heb je vaak nodig om tot innerlijke stilte te komen, is onze ervaring.'

Zijn jullie echte 'stiltedeskundigen'?

'Dat mag je wel van monniken verwachten. Stilte is voor ons erg belangrijk, het was niet voor niets het handelsmerk van onze orde. Trappisten stonden altijd bekend om hun orde en hun zwijgzaamheid.'

De nieuwe glossy is vooral bedoeld voor de 120.000 mensen die jaarlijks de abdij bezoeken. Hoe verklaart u de grote toeloop?

'Het grootste deel van de gasten komt voor de brouwerij, de tuinen, de kapelkerk. Tegen de vijfduizend gasten overnachten er ook, bij ons in het gastenverblijf. Mensen zijn op zoek naar rust en stilte, ze vullen dat op eigen manieren in. Zij die naar de brouwerij komen, komen in principe voor het bier, maar blijken ook geïnteresseerd in het verhaal erachter. Daar is deze glossy een antwoord op. Het grote verhaal erachter betreft namelijk een gemeenschap die bidt en werkt, die een plek creëert voor de ontmoeting tussen God en mens en tussen mensen onderling. Met de glossy willen we onze gasten en bezoekers iets tastbaars meegeven.'

De glossy geeft concrete tips voor een andere levensstijl zoals het bieden van ruimte voor God. Er staat: 'God dringt zich niet op, Hij wacht geduldig tot mensen zelf de deur openzetten. Geloven is een werkwoord. Het is aan ons te bepalen of we met Hem op weg willen gaan.' Legt u bewust de bal bij de mens neer?

'Geloof is natuurlijk allereerst een gave van God. Die kan pas ontdekt worden wanneer de mens daar ja op zegt. In die zin is het ook opgave. We moeten daar zelf ook iets mee doen, de bal ligt wel degelijk bij de mensen. Ik snap dat protestanten dat zo niet snel zeggen, maar ik denk dat we elkaar wel kunnen vinden: God geeft zich eerst aan ons, dat blijft staan. Maar ik denk dat die gave pas echt ondekt wordt wanneer de mens

daar ja op zegt. Al weten we ook dat veel mensen zichzelf die vraag naar God eigenlijk niet eens stellen.'

Wilt u met deze glossy juist die vraag naar God wakker roepen?

'Dat is een van de voordelen van ons grote kloostercomplex: zo houden we in deze maatschappij de vraag naar God levend. Zo'n klooster staat er met een bepaald doel, om God en mensen bij elkaar te brengen. Dat hoeft je geen mens uit te leggen. Een klooster verbindt je met God. Daarom vind ik het belangrijk dat we de plek goed gebruiken om God te laten spreken.'

Intussen sluiten veel kloosters, vorig jaar haalden monniken het nieuws omdat ze hun klooster verlieten en verhuisden naar Schiermonnikoog. Is Koningshoeven een uitzondering?

'We zijn een jonge en vitale gemeenschap en daarmee een buitenbeentje onder de religieuzen. Maar ik denk dat er onder de religieuzen nog heel veel leven is. Juist dat vertrek van onze broeders in Diepenveen naar Schiermonnikoog was gericht op het voortzetten van een levende gemeenschap. Ons aantal als religieuzen is klein, maar dat is in de kerkgeschiedenis altijd zo geweest, behalve één eeuw lang, tot dertig jaar geleden. Maar het religieuze leven blijft een keuze die mogelijk is, er zijn nog steeds jonge mensen die er in geïnteresseerd zijn ... Ik bestrijd dat er geen religieus leven meer zou zijn, het gaat niet alleen over de sluiting van onze kloosters.'

Wat is jullie gemiddelde leeftijd als kloostergemeenschap?

'Die bedraagt 58 jaar. Terwijl het gemiddelde van de Nederlandse religieuzen nu 79 is. Dat geeft u misschien wel een beeld van ons.'

In de glossy staat als levensstijltip een hond te nemen. Dat roept de vraag op of jullie een abdijs hond hebben?

Peeters schiet in de lach. 'Och, over die tip is al heel veel gesproken, het is een tip met een knipoog. We hebben ooit in de abdij wel honden gehad, maar op dit moment zijn ze er niet. Ik denk dat ik aan de druk van mijn medebroeders moet gaan geloven en dat die abdijs hond er binnenkort wel weer is.' <